

Tvorba citací

- Setkáváme se s nima zejména v odborném textu.
- Jejich prostřednictvím využíváme cizí myšlenky, názory a tvrzení.
- Vyjadrují úctu a uznání autorovi myšlenky.

Základní pojmy

Citát Tenhle pojem znamená doslovně uvedenou myšlenku, kterou chceme využít v našem textu. Za ní vždy následuje citace. Například: „*Pro potřeby dokumentu je jako bibliografická citace označován formalizovaný údaj o dokumentu, ze kterého autor čerpá při psaní textu, a jako citace uvedení cizího výroku nebo textu v rámci vlastního dokumentu, který odkazuje formou bibliografické citace na zdrojový dokument.*“¹ /¹BIERNÁTOVÁ, Olga a Jan SKŮPA. Bibliografické odkazy a citace dokumentů: dle ČSN ISO 690 (01 0197) platné od 1. dubna 2011. Brno, 2011, 27 s. Dostupné také z: <http://www.citace.com/CSN-ISO-690.pdf/>

Parafráze Jedná se o převzatou myšlenku, kterou jsme vyjádřili vlastními formulacemi. Stejně jako u citátu po skončení parafráze je nutné uvést odkaz na zdrojový dokument pomocí citace.

Plagiátorství Plagiátorství se člověk dopustí, když záměrnou i nezáměrnou činností vydává cizí dílo nebo myšlenku za vlastní. Nezáměrnou činností je myšlena i nedbalost nebo nepřesnost v citování, stejně tak opomenutí citace, byť neúmyslné. Plagiátorstvím ale není uvedení obecně známého faktu, například že nejvyšší horou světa je Mount Everest.

Citační etika Jedná se o specifickou podoblast etiky, která se zabývá správným užíváním citací. Hlavní zásadou je morální povinnost autora uvést a ve své práci zřetelně odlišit údaje a výsledky, které čerpal u jiných autorů a na které ve své práci bezprostředně a vědomě navázal. Obecně vzato citační etika udává, kdy a jak je třeba citovat.

Nástroje pro citování

Generátor citací Je nástroj či online služba určená pro usnadnění tvorby citací. Za pomoci generátoru získáte citaci použitého dokumentu ve tvaru, který odpovídá české normě (ČSN ISO 690). Příkladem může být webová služba Citace.com.

Citační manažér Velmi podobný avšak poskytuje ještě další služby a nástroje. Jedná se především o nástroje na správu, archivaci a organizaci vytvořených citací. Služba CitacePro.com funguje rovněž jako manažer.

| Zkuste také bezplatné nástroje EndNote, Zotero, CiteULike nebo Mendeley.

Desatero pravidel pro tvorbu citací

1. Jednoznačně identifikujte citovaný dokument.
2. Údaje pro citaci přebírejte z citovaného zdroje.
3. Předně přebírejte údaje z titulního listu/webové stránky/etikety na disku a pod.
4. Dodržujte přesně stanovené pořadí údajů.
5. Uvádějte citace co nejpřesněji.
6. Pokud některý údaj chybí, vynechejte ho a pokračujte následujícím.
7. Když některý z údajů přebíráte z jiného zdroje, uvádějte jej v hranaté závorce.
8. Údaje zapisujte v jazyce, ve kterém jsou uvedeny v citovaném dokumentu.
9. Jakýkoliv údaj, který není v latinském písmu, se přepisuje (např. cyrilika nebo čínské znaky).
10. Dodržujte jednotnou podobu citací v celém dokumentu.

Použitá literatura

- BIERNÁTOVÁ, Olga a Jan SKŮPA. **Bibliografické odkazy a citace dokumentů: dle ČSN ISO 690 (01 0197) platné od 1. dubna 2011.** Brno, 2011, 27 s. Dostupné také z: <http://www.citace.com/CSN-ISO-690.pdf>
- Bibliografická citace. ŠEDINOVÁ, Petra, Martina NEDOMOVÁ a Petr KŘIVÁNEK. **Jak správně citovat.** Brno: Masarykova Univerzita, 2006, s. 1-8. Dostupné také z: http://is.muni.cz/do/1499/el/estud/ff/js06/kpi11/citace_prednaska_k_tisku.pdf
- CHUDOBOVÁ, Simona. **Plagiátorství.** Wiki knihovna.cz [online]. Brno, 2012 [cit. 2016-05-23]. Dostupné z: http://wiki.knihovna.cz/index.php?title=Plagi%C3%A1torstv%C3%AD#Co_nen.C3.AD_plagi.C3.A1torstv.C3.AD
- HALADOVÁ, Julie. **Citační etika.** Wiki knihovna.cz [online]. Brno, 2012 [cit. 2016-05-23]. Dostupné z: http://wiki.knihovna.cz/index.php/Cita%C4%8Dn%C3%AD_etika

Vzory základních druhů citací

Kniha	Jméno tvůrce. <i>Název: podnázev.</i> Vedlejší název. Vydání. Další tvůrce. Místo publikování: Nakladatel, Datum publikování. Název edice a číslování. Standardní identifikátor. Poznámky.
Digitalizovaná kniha	Jméno tvůrce. <i>Název: podnázev.</i> Vedlejší název. Vydání. Další tvůrce. Místo publikování: Nakladatel, Datum publikování. Název edice a číslování. Standardní identifikátor. Dostupnost a přístup. Poznámky.
Příspěvek ve sborníku	Jméno tvůrce příspěvku. Název příspěvku. In: Jméno tvůrce mateřského dokumentu. <i>Název mateřského dokumentu.</i> Vedlejší název. Vydání. Další tvůrce mateřského dokumentu. Místo publikování: Nakladatel, Datum publikování. Číslování svazku obsahujícího příspěvek, Rozsah stran příspěvku, Název edice a číslování. Standardní identifikátor. Poznámky.
Periodikum	<i>Název periodika.</i> Vedlejší název [Typ nosiče]. Vydání. Místo publikování: Nakladatel, Datum publikování, Číslování [Datum citování]. Standardní identifikátor (ISSN). Dostupnost a přístup. Lokace. Poznámky. Pozn. Typ nosiče, datum citování a dostupnost se uvádí pouze u elektronických periodik.
Příspěvek v periodiku	Jméno tvůrce příspěvku. <i>Název příspěvku.</i> Název periodika. Vedlejší název [Typ nosiče]. Vydání. Místo publikování: Nakladatel, Datum publikování, Číslování, Rozsah stránek příspěvku [Datum citování]. Standardní identifikátor (ISSN). Dostupnost a přístup. Lokace. Poznámky.
Mapy	Jméno tvůrce. <i>Název mapy: podnázev.</i> Měřítko. Místo vydání: Nakladatel, Datum vydání. Rozměr. Název edice a číslování. Standardní identifikátor. Poznámky.
Hudba (album)	Jméno tvůrce. <i>Název: podnázev.</i> Vedlejší název [Druh nosiče]. Vydání. Další tvůrce. Místo publikování: Nakladatel, Datum publikování. Název edice a číslování. Poznámky.[6]
Film	Jméno tvůrce. <i>Název: podnázev.</i> Vedlejší název [Typ nosiče]. Další tvůrce. Místo publikování: Nakladatel, Datum uvedení v zemi produkce. Název edice a číslování. Dostupnost a přístup. Poznámky.
Seriálový pořad	<i>Název seriálového pořadu: podnázev.</i> Číslo řady, číslo epizody, Název epizody. Další tvůrce. Druh vysílání, Název stanice a datum uvedení v zemi produkce. Dostupnost a přístup. Poznámky.
Příspěvek v pořadu	Jméno tvůrce příspěvku. Název příspěvku. In: <i>Název pořadu: podnázev.</i> Další tvůrce. Druh vysílání, Název stanice, datum uvedení v zemi produkce. Dostupnost a přístup. Poznámky.
Kvalifikační práce	Jméno tvůrce. <i>Název: podnázev.</i> Vedlejší název [Druh nosiče]. Místo odevzdání práce, Datum odevzdání práce [Datum citování]. Dostupnost a přístup. Druh práce. Název instituce, kde byla práce napsána. Vedoucí kvalifikační práce. Poznámky.
Elektronický dokument	Jméno tvůrce. <i>Název: podnázev.</i> Vedlejší název [Typ nosiče]. Další tvůrce. Místo publikování: Nakladatel, Datum publikování, Datum aktualizace/revize [Datum citování]. Název edice a číslování. Standardní identifikátor. Dostupnost a přístup. Lokace. Požadavky na systém. Poznámky.
Webové sídlo	Jméno tvůrce. <i>Název: podnázev.</i> Vedlejší název [Typ nosiče]. Další tvůrce. Místo publikování: Nakladatel, Datum publikování, Datum aktualizace/revize [Datum citování]. Název edice a číslování. Standardní identifikátor. Dostupnost a přístup. Lokace. Poznámky.

Webová stránka Jméno tvůrce webového sídla. Název webové stránky. *Název webového sídla: podnázev.* Vedlejší název [Typ nosiče]. Další tvůrce. Místo publikování: Nakladatel, Datum publikování, Datum aktualizace/revize [Datum citování]. Standardní identifikátor. Dostupnost a přístup webové stránky. Lokace. Poznámky.

Příspěvek do webového sídla

Jméno tvůrce příspěvku. Název příspěvku: podnázev. In: Jméno tvůrce webového sídla. *Název webového sídla: podnázev.* Vedlejší název [Typ nosiče]. Další tvůrce. Místo publikování: Nakladatel, Datum publikování, Datum aktualizace/revize [Datum citování]. Standardní identifikátor. Dostupnost a přístup příspěvku. Lokace. Poznámky.

Grafické dílo jako samostatný objekt

Jméno tvůrce. *Název díla: podnázev* [Alternativní název][Druh nosiče]. Další tvůrce. Místo uložení. Lokace.

Reprodukce grafického díla jako součást jiného dokumentu

Jméno tvůrce grafického díla. Název grafického díla: podnázev [Alternativní název][Druh nosiče]. In: Jméno tvůrce mateřského dokumentu. *Název mateřského dokumentu: podnázev.* Vedlejší název. Vydání. Další tvůrce mateřského dokumentu. Místo publikování: Nakladatel, Datum publikování. Číslování svazku obsahující grafické dílo, Rozsah stran grafického díla, Název edice a číslování. Standardní identifikátor. Poznámky.